

HET VERZAMELEN VAN MARIENE MOLLUSKEN IN CONNECTICUT (V.S.)

door Ida Bruggeman-Nannenga

Eén van de eerste problemen waarmee je bij het verzamelen in een voor jou nieuw gebied mee geconfronteerd wordt is het niet bekend zijn met de locale malacologische literatuur.

Noord Amerika, en met name New England, heeft een lange malacologische geschiedenis achter de rug en om die reden zou je mogen verwachten dat ze hun "schelpenzaakje" puik in orde zouden hebben. En inderdaad het had slechter gekund, maar het streven naar geografische volledigheid (een zich zelf respecterend auteur behandelt minstens de hele oostkust en liever nog oost- en westkust tegelijk) maakt het vrijwel onmogelijk om ook volledig te zijn wat betreft de voorkomende soorten. Weggelaten worden over het algemeen die soorten die erg diep leven of erg klein of onopvallend en zeldzaam zijn.

Boeken, die de gehele V.S. beslaan zijn "American Seashells" (Tucker Abbott, 1954), "Seashells of North America" (Tucker Abbott, 1968). Het eerste behandelt 1500 en het tweede 850 van de totale ruim 6000 soorten. Voor de oostkust is er "A field guide to the shells of our Atlantic and Gulf Coast" (Morris, 1951). Ook dit boek is niet volledig en in zekere zin bedrieglijk. Morris noemt namelijk bij elk geslacht het aantal soorten ervan, dat in het betrokken gebied bekend is, maar daarnaast laat hij zonder verder commentaar de familie Vitrinellidae weg, zodat deze "aantalsvolledigheid" slechts schijn is.

Daarnaast zijn er nog de regionale gidsen zoals "Shells of the New York City area" (Jacobson & Emerson, 1961). Dit is een erg aardig boekje, maar er mag uiteraard niet van verwacht worden dat het ook voor het aangrenzende Connecticut compleet is, terwijl het bovendien bezuinigt op de Pyramidellidae.

Behalve deze tamelijk recente werken is er nog een oude soortenlijst voor New England en één voor de gehele oostkust. En last but not least zijn er de monografiën, de recente in Johnsonia en een klassieke van Bartsch, die de Pyramidellidae van New England behandelt (Proc. Boston Soc. nat. hist. 34 : 67, 1909).

Al met al heb ik, zelfs niet met al die boeken en tijdschriften bij elkaar, nog steeds geen volledige soortenlijst, laat staan zo'n lijst met beschrijvingen en platen van New Englandse mariene mollusken kunnen opbouwen. Maar het is mogelijk dat ik te pessimistisch ben. Kort geleden kreeg ik een nieuwe titel onder ogen "Shells from Cape Cod to Cape May" (Jacobson & Emerson, 1971). Gezien de kwaliteit van het andere boekje van deze auteurs heb ik grote verwachtingen van dit boek, mogelijk zal dit, eventueel aangevuld met Bartsch' Pyramidellidae nu eindelijk de gezochte lijst opleveren.

De kust van Connecticut.

Vanaf New York City naar het noordoosten strekt zich, ongeveer parallel aan de kust, een langgerekte reep land in de atlantische oceaan uit. Als je heel goed kijkt, blijkt deze strook een soort eiland te zijn, maar het stukje water dat bij New York City dit eiland van het vasteland scheidt, is maar heel smal. Tussen dit eiland, Long Island, en het vasteland ligt de Long Island Sound, een tamelijk smalle baai, die nergens meer dan ongeveer 30 km breed is.

De vastelandskust van de Sound heeft een grote verscheidenheid aan kusttypen: zandstrandjes, kiezelstrandjes, rotsstranden, kwelderachtige gebieden en modderbaaien, elk natuurlijk met zijn eigen typische mollusken. Helaas is de kust maar op weinig plaatsen toegankelijk omdat de stranden veelal particulier bezit zijn. Een vervelend bijverschijnsel hiervan is, dat de stukjes die wel open zijn voor het publiek, met mooi weer nederlands druk zijn, terwijl ze lang niet zo uitgebreid zijn als onze nederlandse stranden.

De schelpen van Connecticut.

De schelpen hier zijn min of meer van hetzelfde type als de nederlandse, ofwel het zijn ook koudwater mollusken. Dit lijkt misschien vreemd als je bedenkt dat Madrid en New York City ongeveer op dezelfde breedtegraad liggen, maar niet meer als je je realiseert, dat er een koude zeestroom vanuit het noorden langs de amerikaanse kust stroomt. Een aantal van de hier voorkomende soorten zijn zelfs dezelfde die ook in Europa voorkomen. De meeste hiervan komen al sinds de ijstijden aan weerszijden van de oceaan voor, zoals bijvoorbeeld: Lacuna vineta, Nucella lapilla, Yoldia limatula, Mytilis edulis, Petricola pholadiformis, Mya arenaria en Cuspidaria glacialis. Andere zijn hetzij met opzet, zoals de eetbare Mercenaria mercenaria en Crassostrea virginica, hetzij per ongeluk zoals Crepidula fornicata en Urosalpinx cinerea in Europa ingevoerd. Littorina littorea vormt een geval op zich. Deze soort behoort niet tot de soorten die al sinds de ijstijden zowel Europa als Noordamerika bevolken. Toendertijd was het nog een europese soort. Het moment van zijn aankomst is niet bekend, noch is bekend hoe de dieren erin geslaagd zijn de oceaan over te steken. De oudste tot nu toe bekende exemplaren van deze soort in Amerika zijn ouder dan 1000 jaar.

Soortenlijst

	Vindplaats	I	II	III
Lacunidae	<u>Lacuna vineta</u> (Mont,)	x	x	
Littorinidae	<u>Littorina littorea</u> (L.)	x	x	
Hydrobiidae	<u>Hydrobia</u> cf. <u>minuta</u> Tott.	x		
Vitrinellidae	cf. <u>Circulus lireatus</u> (Ver.).	x		
Caecidae	<u>Caecum pulchellum</u> Stimps.	x		

Cerithiidae -

<u>Vervolg soortenlijst</u>		Vindplaats	I	II	III
Cerithiidae	<i>Cerithiopsis subulata</i> (Mont.)		x		
	<i>C. greeni</i> (C.B.Adams)		x		
	<i>Bittium alternatum</i> Say		x		
	<i>Seila adamsi</i> (H.C. Lea)		x		
Triphoridae	<i>Triphora nigrocincta</i> (C.B. Ad.)		x		
Epitoniidae	<i>Epitonium rupicola</i> (Kurtz)		x		
Calyptridae	<i>Crepidula convexa</i> Say		x	x	
	<i>C. fornicata</i> (L.)		x	x	x
	<i>C. plana</i> Say		x	x	x
Naticidae	<i>Natica pusilla</i> Say		x		
	<i>Lunatia triseriata</i> (Say)		x		
	<i>Polinices triseriata</i> (Say)		x		
Muricidae	<i>Urosalpinx cinerea</i> (Say)		x	x	
	<i>Eupleura caudata</i> (Say)		x		x
	<i>Nucella lapillus</i> (L.)		x		
Columbellidae	<i>Anachis avara</i> Say		x		
	<i>Mitrella lunata</i> (Say)		x		
Melongenidae	<i>Busycon canaliculatum</i> (L.)			x	
	<i>B. caricum</i> (L.)			x	
Nassaridae	<i>Nassarius trivittatus</i> (Say)		x	x	x
	<i>Ilyanassa obsoleta</i> (Say)		x	x	x
Pyramidellidae	<i>Ocostomia seminuda</i> C.B. Ad.		x		
	<i>O. trifida</i> (Tott.)		x		
	<i>Turbonilla winkleyi</i> Bartsch		x		
	<i>T. cf. sumneri</i> Bartsch		x		
Retusidae	<i>Retusa canaliculata</i> Say		x		
Solemyacidae	<i>Yoldia limatula</i> (Say)			x	
Nuculidae	<i>Nucula proxima</i> Say		x		
Arcidae	<i>Anadara ovalis</i> (Say)		x	x	x
	<i>A. transversa</i> (Say)		x	x	x
Mytilidae	<i>Modiolus demissus</i> (Dillw.)		x	x	
	<i>Mytilis edulis</i> L.		x	x	
Pectinidae	<i>Aequipecten irradians</i> (Lam.)		x		
Anomiidae	<i>Anomia simplex</i> Orb.		x	x	x
Ostreidae	<i>Crassostrea virginica</i> (Gmel)		x	x	x
Astartidae	<i>Astarte subequilatera</i> Sow.		x		
Veneridae	<i>Gemma gemma</i> (Tott.)		x	x	
	<i>Mercenaria mercenaria</i> (L.)		x	x	x

Petricolaidae

<u>Vervolg Soortenlijst</u>	Vindplaats	I	II	III
Petricolaidae Petricola pholadiformis Lam.		x	x	x
Tellinidae Tellina agilis Stimps.		x	x	x
Gariidae Tagelus plebeius (Lightf.)		x		
Solenidae Ensis directus Conr.		x	x	x
Macridae Mulinia lateralis Dillw.		x	x	x
	Spisula solidissima Dillw.			x
Myacidae Mya arenaria L.		x	x	
Pandoridae Pandora gouldiana Dall		x	x	x
Cuspidaridae Cuspidaria glacialis Sars		x		

Vindplaats I : Conn., co New Haven, New Haven Lighthouse Park.

21 oct. 1972 en 1 jan. 1973. De kust bestaat hier uit zandstrand met enkele rotsen. Dat deze vindplaats op grond van de lijst zoveel rijker schijnt komt omdat dit de enige vindplaats is, waar ik ook gruis verzameld heb. Er was één soort die hier duidelijk meer lag dan elders: Aequipecten irradians.

Vindplaats II : Conn., co New Haven, Branford. aug. 1972. De kust bestaat hier uit rotsen, kiezelstrand en zand. Op het zand onder de getijdlijn leeft Busycon carica, in de getijdenpoeltjes op de rotsen leefden Modiolus demissus, een enkele Crassostrea virginica en Urosalpinx cinerea. Op de roodwieren zaten massa's Lacuna vincta.

Vindplaats III : Conn., co New Haven, Madisson, Hammonasset Park. 12 nov. 1972. Dit is een tamelijk steil zandstrand. Het onderscheidt zich duidelijk van beide andere vindplaatsen door het voorkomen van Spisula solidissima.